

001	66	76	96	96	63	26	96	58	57	69	62	55	48	36	25	19	13	10	7	4	2	0
001	66	76	96	96	63	26	96	58	57	69	62	55	48	36	25	19	13	10	7	4	2	0

Perjantaina 24. lokakuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

11

MAATALOUS

Komissio on tietoinen siitä, miten tärkeä asia seleeni on suomalaisille.
 NEUVOTTELEVA VIRKAMIES PIRJO SALMINEN, MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

Soile Tiainen ja ulkona viihtyvät hiehot. Eläinten terveysongelmat ovat lisääntyneet tilalla tänä vuonna, kun orgaanisen seleenin annostelu eläimille on jouduttu lopettamaan EU-säädösten takia. Viljelijät toivovat asiaan korjausta pikaisesti.

Seleenivaje sairastuttaa lehmiä

Seleenin puutoksesta on Konttiniemen luomutilalla aiheutunut jo tuhansien eurojen menetykset, eikä tila painiskele ongelman kanssa yksin.

”Epäorgaaninen seleeni ei imeydy orgaanisen lailla. Orgaanisen seleenin suositusmäärän ylittämässä vaanii yliannostuksen vaara”, Soile Tiainen pohtii.

kun aiemmin ruokinnassa käytetty orgaaninen seleeni loppui eikä sen käyttö enää tänä vuonna ole EU-säädösten mukaan luomueläintiloilla sallittua.

”Toukokuun ja syyskuun vä-

lisensä aikana 40 lehmästämme peräti 10:llä on hoidettu utaretulehdus, joista useimmille hoidot eivät edes tehonneet. Tämän lisäksi soluttavia lehmiä oli useita ja pahimmillaan lypsettiin jopa

seitsemältä lehmältä joku neljännes erikseen”, Tiainen kertoo.

”Lisäksi eläimet eivät tulleet tiineeksi selvistä kiimoista huolimatta. Lehmien ja vasikoiden sairastelujen takia olemme viettäneet monia unettomia öitä” Keväällä tilalla kuoli yksi nuori lehmä kolme kuukautta poikimisensa jälkeen, lisäksi kaksi vasikkaa on syntynyt kuolleena.

Maitolitroja viemäriin

Vuodesta 1995 luomutilaa pyörittänyt Vuokko Tanskanen muistelee, miten yhtäkkiä hänellä väliähti, jospa syy vasikoiden lisääntyneeseen ripulointiin ja lehmien tulehduksiin on seleenin puutos.

Sittenmin Polvijärven Konttiniemestä on lähetetty laboratorioon maitonäytteitä säännöllisesti.

Niissä seleenipitoisuus on ollut jatkuvasti rutkasti alle minimiarvojen.

Ensimmäisessä näytteessä arvo oli 0,02 milligrammaa maitokilossa.

Toisessa näytteessä arvo oli 29 milligrammaa maitokilossa, kun puutoksen raja on 10–40 milligrammaa.

”Kyllä tässä muutosvaiheessa neuvojien olisi pitänyt lähettää luomutiloilte kirjeet, jotta ainakin seleenin puutosoireita olisi osattu alkaa epäillä ja tarkkailla”, Vuokko Tanskanen pohtii.

Sekä Tanskanen että Tiainen laskeskelevat menetysten olleen jo 10 000–20 000 euron suuruusluokkaa.

”Vaikka orgaaninen seleeni on paljon epäorgaanista kalliimpaa, kaikkein eniten kustannuksia kertyy maitolitrojen juoksentamisesta viemäriin ja eläinten tulehdusten hoitamisesta.”

”Eläinlääkäri voi toki määrätä seleeniä, mutta siitä tulee aina yksi hoitokerta eläimelle”, Tiainen pohtii.

Kyse hyvinvoinnista

Kolmen hoitokerran jälkeen lehmän maito ei enää ole luomukelpoista ennen kuin puolen vuoden varojan jälkeen.

Tärkeintä luomueläinten hoitajille olisi turvata lehmien alkutaival eli antaa orgaanista seleeniä pikkuvaskasta hiehon ensimmäiseen poikimakertaan saakka.

Silloin turvattaisiin ensikon kasvu sekä terveet vasikat. Vasta siten lypsykauden alkaessa lehmä voisi olla hyvässä kunnossa.

”Eläinten hyvinvointiasia on meille tärkeä. Tässä on todella suuri vaara nyt, että hyvät lehmät pilataan. Olen jopa juutunut miettimään luomusta luopumista”, Tiainen tuskailee.

”Toivomme, että orgaaninen seleeni saataisiin uudelleen käyttöön mahdollisimman nopeasti”, Vuokko Tanskanen kiteyttää.

LIISA YLI-KETOLA

Epäorgaanista seleeniä tarjoillaan raemaisessa muodossa. Lehmät syövät sitä mielellään.

Orgaaninen seleeni juuttui EU:ssa tekniseen prosessiin

”Positiivisia ollaan sen suhteen, että orgaaninen seleeni saadaan hyväksyttyjen aineiden listalle aikanaan. Kukaan tuskin sanoo, ettei se olisi hyvä tai luomuun soveltuva tuote”, sanoo neuvotteleva virkamies **Tero Tolonen** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Ennen luomueläintuotannossa hyväksyttyjen eläinravinteiden listalle pääsyä orgaaninen seleeni eli hiivaseleeni on saatava komission riippumattoman asiantuntijajaneelin käsittelyyn.

Aikataulua ministeriössä ei uskalleta edes arvailla, koska jonossa on satamäärin ehdotuksia elintarvikkeiden lisäaineista. Osa esityksistä on jo monen vuoden takaa.

Käyttökielto on virhe

Onko orgaanisen seleenin käyttökielto siis puhtaasti virhe?

”Näinkin voisi sanoa. Kyse on nyt toivottoman pitkästä teknisestä muutosprosessista”, Tolonen vastaa.

Seleeni ruokintaa tutkinut Itä-Suomen yliopiston yliopistolehtori **Eeva Kuusela** vertaa orgaanista hiivaa tavalliseen elintarvikkehiivaan eli se ei hänenkään mukaansa ole millään lailla vaarallinen aine luomueläimille. Päinvastoin.

”Järjestelmä oli jo kuuden vuoden ajan toimiva ja kaikki olivat tyytyväisiä.”

”Rehufirmit valmistsivat tuotteita, joilla seleeni oli helppo annostella eläimille. Nyt EU:ssa on tehty ongelma, jolla palattiin kivikauteen”, Kuusela puuskahtaa.

Ongelmaa ei monissa EU-maissa ole, koska niiden maape-

”Tarvitaan rehuvalmiste, jota ei lasketa lääkinnäksi”

Pro Luomun maidon arvoketjutyöryhmän puheenjohtaja ja luomumaidon tuottaja **Arja Peltomäki** Myrskylästä huokaa, että keinot alkavat olla vähissä.

Kuuman kesän jäljiltä ongelmia on kasaantunut hänenkin tilallaan: kesähelteellä poikienlehmien jälkeiset jäi monessa tapauksessa irtoamatta, solutaso maidossa on noussut ja hedelmällisyyshäiriöitä on ollut.

”Olen miettinyt paljon, mitä tässä voi tehdä. Rehufirmojen ihmiset tietävät, mistä on kyse. Samoin tutkimustietoa on jo olemassa, ja yleisessä tiedossa se asia, että Suomen ja Irlannin maaperät ovat seleeniköyhiä”, Peltomäki sanoo.

Hän ehdottaa, että Suomessa viranomaiset ottaisivat käyttööön poikkeussovelluksen,

kunnes EU:ssa asia saadaan hoidettua.

”Ruotsissa eläinsuojelulaki menee ohi luomusäätöjen. Jotain samanlaista pitää täällä tehdä.”

”Tarvitaan seleenipitoinen rehuvalmiste, jota ei lasketa lääkintäkerraksi. Kyse on kuitenkin normaalista kivennäisestä.”

Peltomäki tietää, että epäorgaanista seleeniä tiloilla annetaan nyt kivennäisrehussa kaksinkertaisia ja jopa kolminkertaisia annoksia normaalia-

soon nähden.

”Onhan se parempi kuin perustaso, mutta sekin maksaa rahaa. Asiantuntijat eivät hevin ole törmänneet epäorgaanisen seleenin yliannostukseen, koska se ei eläimen elimistöön sitoudu.”

LIISA YLI-KETOLA

Ilahduta isänpäivänä 9.11.!

Lehtilahja on aina arvostettu ja tuo iloa pitkään.

Tilaa helposti:

- * Täytä ja postita viereinen kortti
- * Soita 020 413 2277 (klo 8-16)
- * Tilaa netistä: www.viestilehdet.fi/lahjalehti

Tilaa heti!
Tarjous voimassa 30.11.2014 asti.

Suomen 2. luetuin päivälehti on maaseudun yrittäjän paras tietolähde. Ilmestyy 3 x viikossa.

Tietoa ja hyötyä ammattimiehille. Tuntee koneet ja hallitsee tekniikan. 18 nroa vuodessa.

Aarre tarjoaa tietoa ja elämyksiä metsäasioista kiinnostuneille. 10 lehteä vuodessa.

Lahjatileauskortti

Kyllä kiitos! Tilaan lahjaksi rastimani lehden:

Maaseudun Tulevaisuus

☐ 1 kk = 21,00 € (norm. 34,00 €) (MM4105) Tilaus alkaa 10.11.2014

Koneviesti

☐ 3 numeroa = 21,00 € (KM4070) Tilaus alkaa 13.11.2014

Aarre

☐ 3 nroa = 21,00 € (AM4070) Tilaus alkaa 27.11.2014

Tilaus on määräaikainen. Tarjous on voimassa kotimaan tilauksiin 30.11.2014 asti.

Lehden saaja _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

Lehden maksaja _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____

Puhelin ____ - ____

Postitoimipaikka _____

Allekirjoitus _____

Tilaus alkaa aikaisintaan tarjouksessa mainittuna päivänä ja se laskutetaan tilauksen alettua. Antamiasi tietoja voidaan käyttää ja luovuttaa Viestilehdet Oyn ja sen yhteistyökumppaneiden suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. Halutessasi voit kieltää yhteystietojen käytön/luovutuksen ilmoittamalla siitä Viestilehdet Oyn asiakaspalveluun: Viestilehdet Oy/Asiakaspalvelu, PL 440, 00101 Helsinki, puh. 020 413 2277 (ark. 8-16).

Viestilehdet Oy maksaa postimaksun

VIESTILEHDET OY
Tunnus 5002596
Info: M2
00003
VASTAUSLÄHETYS